PROCEDURA ZBIERANIA I PRZECHOWYWANIA ODPADÓW BIOLOGICZNYCH NA WYDZIALE CHEMII UJ:

1. Odpady biologiczne to wszystkie odpady zawierające materiały organiczne pochodzenia zwierzęcego lub ludzkiego, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska ze względu na obecność drobnoustrojów chorobotwórczych i ich toksyn.

Do odpadów biologicznych zalicza się: strzykawki, płytki szklane lub ampułki, zanieczyszczone igły, ostre narzędzia lub stłuczone szkło, zużyte środki ochrony indywidualnej (fartuchy, rękawiczki, maseczki, itp.)

2. Zasady ogólne:

- Należy zapoznać się z postanowieniami niniejszej instrukcji bezpieczeństwa, stosować się do wskazań opiekuna magazynu odpadów biologicznych (Zuzanna Seta nr tel. 2782 Pokój nr D0-16) przestrzegać zasad BHP i Instrukcji Bezpieczeństwa obowiązujących na Uniwersytecie Jagiellońskim (Instrukcja pierwszej pomocy oraz Instrukcją bezpieczeństwa przy stosowaniu substancji chemicznych, procedur obowiązujących w magazynach odpadów chemicznych i biologicznych.
- Należy zapoznać się z lokalizacją apteczki pierwszej pomocy, gaśnicy oraz drogi ewakuacyjnej z pomieszczenia.
- W magazynie odpadów biologicznych obowiązują środki ochrony indywidualnej: rękawice ochronne, fartuchy ochronne, obuwie ochronne, okulary ochronne, maski.
- Wejście do magazynu powinno być oznaczone znakiem zagrożenia biologicznego.
- Lodówki i szafki służące do przetrzymywania odpadów biologicznych powinny być oznaczone znakiem zagrożenia biologicznego.

3. Zasady bezpiecznej pracy (dotyczy pracy w magazynie odpadów biologicznych oraz zbierania odpadów w laboratoriach)

- Przed rozpoczęciem pracy z odpadami biologicznymi należy ubrać fartuch laboratoryjny, jednorazowe rękawice ochronne, obuwie ochronne.
- Wszystkie czynności należy wykonywać spokojnie i z rozwagą.
- Po zakończeniu wszystkich czynności porządkowych należy wyrzucić rękawice ochronne do pojemnika na odpady, dokładnie umyć i zdezynfekować ręce według instrukcji umieszczonych przy umywalkach.
- W razie uszkodzenia rękawic podczas wykonywania prac należy je niezwłocznie wyrzucić, umyć i zdezynfekować dłonie, założyć nowe, nieuszkodzone rękawice.
- Miejsce przechowywania pojemników należy zdezynfekować przy pomocy środków odkażających.

4. Zbieranie odpadów biologicznych

- Odpady biologiczne (płynne i stałe) a także sprzęt jednorazowy i środki ochrony indywidulanej zbiera się w miejscu ich powstawania, do pojemników lub worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, koloru czerwonego, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia.
- Worków jednorazowego użycia można używać wyłącznie do zbierania odpadów stałych nieposiadających ostrych końców czy krawędzi.
- Odpady o ostrych końcach i krawędziach zbiera się w miejscu ich powstawania do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie lub przecięcie. Kategorycznie zabrania się wyrzucania tego typu przedmiotów (pipet szklanych lub stłuczki szklanej, igieł, ostrzy, itp.) do worków plastikowych lub odpadów komunalnych.
- Stłuczkę szklaną należy ostrożnie usuwać za pomocą szczotki i szufelki, szczypiec lub pęsety.
- Pojemniki i worki na odpady umieszcza się w wyznaczonych, oznakowanych (w przypadku szafek) miejscach w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem.
- Pojemniki lub worki, zapełnia się co najwyżej do 2/3 ich objętości w sposób umożliwiający ich bezpieczne zamknięcie. Wymiana pojemników i worków na nowe następuje przynajmniej co 72 h.
- Pojemników i worków z odpadami biologicznymi nie wolno zgniatać przed usunięciem.
- Pojemniki i worki zawierające odpady należy szczelnie zamknąć oraz odpowiednio opisać (kod odpadów, data otwarcia – rozpoczęcia użytkowania, data zamknięcia pojemnika, wytwórca odpadu, podpis osoby zamykającej pojemnik).
- W przypadku uszkodzenia worka lub pojemnika należy go w całości umieścić w innym większym nieuszkodzonym worku lub pojemniku spełniającym te same wymagania. Miejsce rozlania odpadu należy niezwłocznie zdezynfekować za pomocą środków odkażających, a powierzchnie podłogi zalać i umyć preparatem typu „Domestos”. O zaistniałym fakcie trzeba zawiadomić opiekuna pracowni i osobę odpowiedzialną za zamknięte użycie GMM.

5. Transport odpadów biologicznych

- Przenosząc lub podnosząc worek lub pojemnik należy utrzymywać go w pozycji pionowej, chwytając wyłącznie od góry za uchwyt lub wiązaną część worka. W żadnym wypadku nie należy chwytać worków za wypełnioną część, obejmować ich ani podtrzymywać od dołu.

- Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków jednorazowego użycia.
- Wymiana pojemników i worków na nowe następuje przynajmniej co 72 h. Po zamknięciu pojemnika odpady należy przekazać do magazynu odpadów, znajdującego się w pomieszczeniu G-1-03. W Tym celu należy skontaktować się z osobą odpowiedzialną za utylizację odpadów biologicznych (Zuzanna Seta nr tel. 2782 Pokój nr D0-16).
- Po przekazaniu worka lub pojemnika z odpadami, miejsce w laboratorium, gdzie znajdował się pojemnik należy każdorazowo zdezynfekować (np. Medicarine) i umyć dostępnymi środkami.
- Transport wewnętrzny odpadów z miejsca ich powstawania do miejsca magazynowania powinien odbywać się w sposób uniemożliwiający uszkodzenie pojemnika lub worka oraz wydostanie się ich zawartości.
- Transport wewnętrzny odpadów odbywa się środkami transportu przeznaczonymi wyłącznie do tego celu. Wózek do transportu odpadów biologicznych do windy towarowej znajduje się w pomieszczeniu magazynu G-1 03.
- W przypadku niewielkich ilości odpadów medycznych do transportu wewnętrznego odpadów medycznych można używać transportowych pojemników zamykanych przenoszonych ręcznie.
- Podczas transportu ręcznego nie należy przekraczać dopuszczalnych norm przenoszonych lub przewożonych ładunków wynikających z odrębnych przepisów [2][3][4].
- Podczas transportu pojemnika do magazynu należy używać środków ochrony indywidualnej (minimum fartuch, rękawice jednorazowe) zachować szczególną ostrożność.
- Środki transportu wewnętrznego i pojemniki wielokrotnego użycia, służące do transportu odpadów biologicznych, utrzymuje się na bieżąco w czystości. Po każdym usunięciu odpadów biologicznych dezynfekuje się je i myje przy użyciu środka myjąco-dezynfekcyjnego.
- Pojemniki i worki w pomieszczeniu magazynu umieszcza się w specjalnych urządzeniach (szafach) chłodniczych służących do przechowywania odpadów biologicznych.

6. Magazyn odpadów biologicznych

- Pomieszczenie magazynu G-1 03 oraz znajdujące się w nim szafy chłodnicze spełniając szczegółowe wytyczne zawarte w przepisach prawnych [1] zapewniają warunki do czasowego magazynowania odpadów biologicznych w warunkach o kontrolowanym poziomie bezpieczeństwa.

- Magazynowanie odpadów medycznych o kodach 18 01 03* w temperaturze od 10 °C do 18 °C może odbywać się tak długo, jak pozwalają na to ich właściwości, jednak nie dłużej niż 72 godziny, natomiast w temperaturze do 10 °C nie dłużej niż 30 dni.
- Magazynowanie odpadów medycznych o kodach 18 01 02* w temperaturze do 10 °C nie dłużej niż 72 godziny.
- Pomieszczenie magazynowe oraz urządzenie chłodnicze utrzymuje się na bieżąco w czystości.
- Po każdym usunięciu odpadów, pomieszczenie lub urządzenie dezynfekuje się, a następnie myje przy użyciu środka myjąco-dezynfekcyjnego.
- W przypadku uszkodzenia worka lub pojemnika należy go w całości umieścić w innym większym nieuszkodzonym worku lub pojemniku spełniającym te same wymagania. Miejsce rozlania odpadu należy niezwłocznie zdezynfekować za pomocą środków odkażających, a powierzchnie podłogi zalać i umyć preparatem typu „Domestos".
- **W magazynie odpadów zabrania się:**
    - spożywania napojów, posiłków oraz wnoszenia jakichkolwiek produktów żywnościowych,
    - przechowywania odczynników i materiału biologicznego w pojemnikach po żywności,
    - stosowania jakichkolwiek kosmetyków,
    - palenia papierosów,
    - dotykania przedmiotów osobistego użytku (np. telefonów komórkowych, laptopów) podczas prac z materiałem biologicznych skażonymi rękawiczkami.

[1] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz.U.2017.1975);

[2] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią (Dz.U. 2017 poz. 796);

[3] Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym. (zm. Dz.U. poz. 854 z dnia 27.04.2017);

[4] Instrukcja bezpieczeństwa przy ręcznych pracach transportowych w UJ.

Zatwierdzam,

……

(Podpis Kierownika jednostki organizacyjnej)

Data sporządzenia instrukcji 18.06.2025 r

Rejestr zmian dokumentu/ rewizji dokumentu

Data wprowadzonej zmiany/rewizji dokumentu	Opis zmiany	Zmiana wprowadzona przez (nazwisko i imię)	Dodatkowy komentarz